

Ondotni prebivalci se torej ne morejo ponašati z obiljem, ker so navezani le na živalstvo. Živali jim dajejo ne samó hrane, ampak tudi obleko. Dà, tudi gorivo in kurivo si napravljajo iz mastí njih teles.

Jedna živalij, ki je ondotnim prebivalcem jedilnica in oblačilnica, je los.

Dorasli los je tako visok kakor naš konj. Po letu nosi kožuh črnorjavé barve, po zimi sivorjavé. Posebna krasota mu je lopatasto rogovje. Ta losov kras tehta 20 in še več kilogramov.

Los živi jako slabo. Trohica listja ali trave je njegov vsakdanji kruh. Po zimi mu je najhujše. Takrat si preganja glad s puhlim jegličevjem in skorjo. In to ni nikaka sladkarija.

Da-si los nikogar ne žali, ima vender mnogo neprijateljev. Najhujši neprijatelj mu je človek. Kožo, meso, mast in rogovje zna porabiti v svojo korist.

Nekoč je ubežalo nekoliko losov do gozdíča na morskem bregu. Nekoliko ribarjev se je dogovorilo, da naredé lov na-njé. Obstopijo gozd in kričaje jih ženó po gozdu k pobrežju. Losi bežé igraje se pred njimi. Kar so nakrat na kraji gozda. Žadej preganjalci, spredaj morská raván. Dolgo ni premišljevatí. Voda brizgne visoko in losi hočejo kot spretni plavci uiti preganjalcem. Za njimi gredó ribarji. Naglo odvežejo ladjice, zarežejo z vesli vodo in naravnost se ženó na lose. Sedaj nastane boj za življenje in smrt. Čolni plujejo po ptičeje. Losom postaja síla. Končno popadajo drug za drugim.

Pobite lose privlečejo ribarji domóv. Žene in otroci jim hité naproti. Takó obilega lova se ni nikdo nadejal. Vsi bodo imeli novo gorko obleko in nekaj dni mastne gostí. Za rogovje se pa tudi nekaj strži na obletnem trgu. Kolika je radost v ribarskih kočah!

Za človekom so volkovi losom glavni sovražniki. Ne posamično, nego kupoma je napadajo, da bi je gotovo prevladali. Vender losi tudi niso od danes. Pripoveduje se o njih, da se naselé na zimo v gozde iz vse okolice. Tu si izberó pripravno mesto, koder izgrebajo sneg. Takó nastane okrog ležišča snežena zgradba. Okolo zgradbe hodijo najrogatejši in najmočnejši losi. V sredi tako straženega tabora se skrivajo košute z mladiči. Gorjé volku, ki bi se upal v sneženi grad.

Tako brani slóga ubogé lose pred poginom.

Provel B.

Konj in osel.

(Basen.)

Gospodar je gnal konja in osla s tovoroma obložena. Na potu je dejal osel konju: „Moj tovor je pretežak, odvzemi mi nekaj ter pomagaj nesti, drugače me breme potare.“ Ali konj ni hotel tega storiti. In res se je osel pod težo bremena zgrudil in poginil. Tedaj pa je gospodar ves oslov tovor konju naložil in osla odrši še njegovo kožo po vrhu.

Žalostno je zdaj konjska para zdihovala: „O jaz siromak! Ker nisem hotel privzeti le malo bremena od svojega sotrpina, naložili so mi zdaj vse njegovo breme in še kožo po vrhu.“ —

Sé složnim ravnanjem in postrežljivostjo pomoreš slabejšemu in tudi sebi; oholost pa nikoli ne koristi.